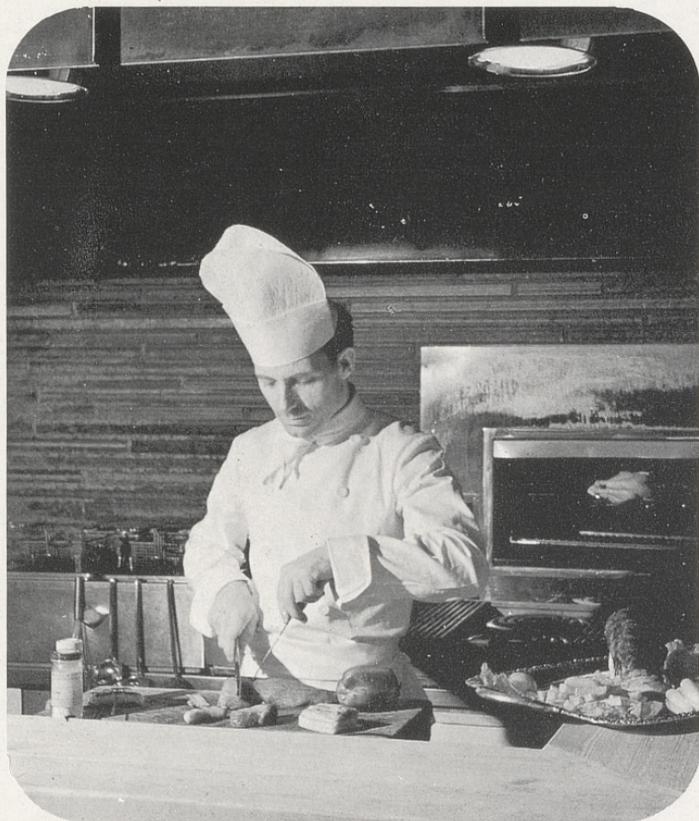

**Den dagen da
Paven ble kidnappet!**

LYST PÅ GOD MAT

Teatergrillen

PRINSEN HOTELL

Den dagen da Paven ble kidnappet!

av Joao Bethencourt.

I programmet:

Opprør i New York	side	2
Politisk komedie og direkte kommunikasjon »		4
Pave Johannes XXIII	»	7
Paven forsvunnet!	»	8
Teatrets nyansatte	»	10
Joao Bethencourt, biografiske data	»	12
Kjære publikum!	»	15
Gunnar Haugan: Hva er morsomt?	»	19
Regi og scenografi	»	21
Hovedscenen: Neste premiere	»	25
Teaterloftet	»	26
Nationaltheatret 75 år	»	28
Andre teatre	»	29
Trøndelag Teater INFORMASJON	»	31

Trøndelag teater

Administrasjonen:

Kjell Stormoen	teatersjef
Kjell Hagan	økonomisjef
Knut Jensen	produksjonsleder
Sølve Kern	konsulent
Ola Moum	teatersekretær
Tove Dahle	salgssekretær

Styre:

Willy Svarverud (formann)
Kaare J. Tapper
Ida Yttri
Svend Hokstad
Kristian Engan
Ragnhild Hiorthøy
Roald Ottesen

OPPRØRI NEW YORK!

Under et offisielt besøk i New York blir Hans Hellighet Pave Albert IV bortført. Denne mest almenmenneskelige av alle paver på Petri stol, en mann som avstår fra alle offentlige æresbevisninger overfor sin person, som alltid gjennomfører protokollen på enklest mulig måte, han sniker seg ut bakveien ved en mottagelse på Hotell Waldorf Astoria og praier en taxi for å besøke et karmelitter-kloster. Men drosjesjåføren drar til Brooklyn og tvinger Pave Albert ved mild vold inn i sitt hjem til foreløpig oppbevaring i spiskammeret.

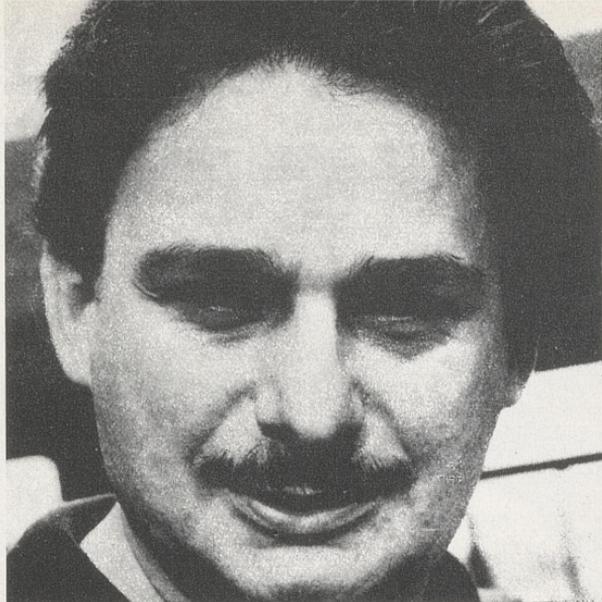
Vi møter Paven hjemme hos drosjesjåføren Samuel Leibowitz, og det varer ikke lenge før de merkeligste løsekrav først setter hele verdensbyen på ende og siden får fart i statsmenn i alle land . . .

DEN DAGEN DA PAVEN BLE KIDNAPPET, det stykket som nå har skandinavisk premiere på Trøndelag Teater, fikk sin urpremiere i begynnelsen av 1972 på Theater Copacabana i Rio de Janeiro der det gikk uavbrutt i over ett år. Siden ble oppsetningen sendt på landsomfattende turne. Og som ved alle J.B.-urpremierer, var det forfatteren selv som hadde satt stykket iscene. Suksessen forplantet seg til andre syd-amerikanske land, i Syd-Amerika står «Den dagen da Paven ble kidnappet» på spilleplanen for en rekke teatre i bl. a. Argentina, Mexico og Venezuela. Og lenge gikk det ikke før europeiske teatre også satset på dette satiriske lystspillet.

Etter premieren i Zürich i november 1973 har «Den dagen da Paven ble kidnappet» fortsatt sin seiersgang til en rekke andre scener. Denne komedien har alt hatt premiere i Berlin, Bern, Düsseldorf, Frankfurt, Heilbronn, Kassel, Mannheim, og den står på spilleplanen for teatre i Aachen, Bamberg, Bonn, Köln, München, Saarbrücken, Wien, Amsterdam, Antwerpen, Brussel og en rekke andre byer på kontinentet. I Skandinavia er Trøndelag Teater og Det Ny Scala i København først med «Den dagen da Paven ble kidnappet». Og det er Trondheim som kan notere skandinavisk premiere.

Sam Leibowitz (Svein Wickstrøm), Pave Albert IV (Stig Eggede-Nissen) og Sara Leibowitz (Urda Arneberg).

Politisk komedie og direkte kommunikasjon i teatret. (En samtale med Joao Bethencourt i oktober 1973).

Int: Hva var foranledningen til at De skrev dette stykket?

Det var ganske enkelt de dagsaktuelle hendelser. Det skjer daglig kidnappinger på grunnlag av sosiale og andre motiver. Stykket trekker sin næring av disse aktualiteter, så langt jeg har hatt hellet med å gjøre dem synbare.

Det som begynner uskyldig som en familiekomedie, ender absolutt i en politisk komedie. Hva gjør kidnapperen med den kidnappede? Skal han sette ham igang med å male vegger, skal han spille sjakk med ham? Ja, hva skal han gjøre? Denne usikkerheten er stykkets utgangspunkt. Et stykke som jeg kaller en komedie fordi — og der er jeg enig med Dürrenmatt —, komedien er den formen som belyser tingene best. Temaet kidnapping har opptatt meg lenge, uten at det har tent noen gnist. Da jeg i 1971 holdt på med kriminalparodien «Vampyren fra Ipanema», ble jeg plutselig klar over sammenhengen mellom utøvingen og scenemotivasjonen: Jeg skrev stykket på en dag. Noe slikt har aldri hendt meg før. I løpet av ti dager har jeg da korrigert teksten og redigert stykket. Dette er grunnen til at «Vampyren fra Ipanema» ikke er ferdig skrevet den dag idag.

Int: I hvilken grad gjenspeiler stykket en brasiliansk virkelighet?

Jeg kan ikke si at alle mine stykker gjenspeiler brasiliansk virkelighet. Noen er sterkt knyttet til situasjonen i dette landet, andre ikke så meget. Det siste stykket mitt «Den stjålne forbrytelsen» gjenspeiler virkeligheten i den grad at det oppsto vanskeligheter med sensuren.

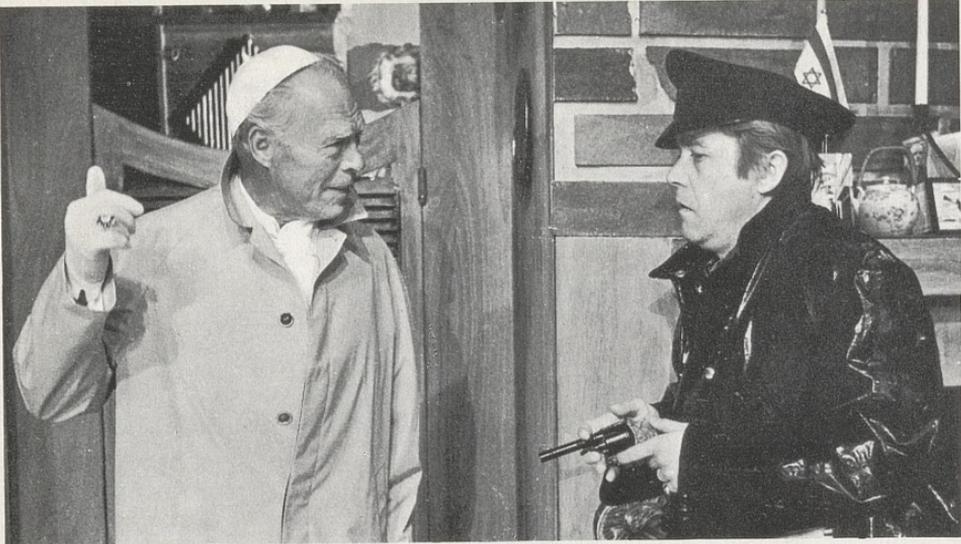
Pavestykket utspilles riktignok i New York, men viddet og humoren i stykket er utpreget brasiliansk. Det er «underdoggen» humor, den undertrykte humor, humoren til spissborgeren, som har for meget respekt for autoriteten. Derfor får det hele en spiss karakter, det er en svejsk situasjon. Humor, også der den blir til satire, er uhyre demokratisk: den gjør menneskene like. Man ler, ler av solidaritet.

I denne måten å nytte humoren på, som drivkraften i komedien, ligger meget av det brasilianske folks karakter skjult. Man kan gi et omriss av den brasilianske karakter ved å si: her til lands finner en sjelden gode tjenere, bare gode venner, og de som er gode tjenere, er det bare fordi de er dine venner.

Jeg ser meg som «profesjonell», det er noe som – foreløpig – er uvanlig her. Jeg tjener til mitt livsopphold ved å skrive. Dette er noe helt nytt i landet vårt. Det er ikke lenger nødvendig at en er vokst opp i en av de gamle tradisjonsrike slekter for å bli kunstner. Idag kan en bli det, ved at en har skapende talent. Denne muligheten har utviklet seg i løpet av de siste tjue årene. Idag har den konsolidert seg.

Int: Denne nye holdningen som forfatter og regissør fører da sikkert med seg en helt ny stilling i samfunnet?

Selvsagt. På dette området er det ikke noen forskjell på Brasil og den øvrige verden. Det har også rent personlige konsekvenser for meg. Jeg kan jo bare følge opp det der. Jeg kan ikke på noen måte utøve esoterisk kunst, når mitt talent bygger på direkte teatralisk kommunikasjon. Humor er drivkraften til gjensidig forståelse, det er mitt utgangspunkt. Man har beskyldt meg

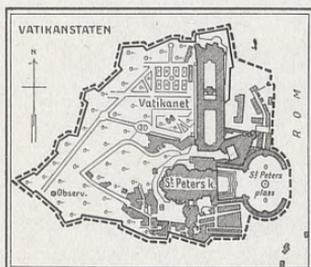
for å være en kommersiell forfatter. Jeg tror disse beskyldningene er den prisen en må betale for å ha suksess. Hadde jeg nærmet meg min virksomhet fra den kommersielle siden, ville jeg sikkert ikke ha skrevet de to «sterke» stykkene som er blitt stoppet av sensuren her. Og de må ikke glemme at vår kultur de siste fire hundre årene er blitt preget av dilettanter, det vil si aristokratiske amatører. Beslutningen om å bli profesjonell har først og fremst sosiale følger. Det er bare for den profesjonelle det er mulig å arbeide etter sin egen målestokk og sine egne verdier. Den aristokratiske amatørkulturen representerte ikke noe annet enn denne gruppes normer.

Brita Rogde og Trond Lie
som Miriam og Irving Leiwowitz.

(Overs.: S K)

Joao Bethencourt har tilegnet dette skuespillet Angelo Guiseppe Roncalli —, Pave Johannes XXIII. som var født 25. november 1881 og døde 3. juni 1963.

Pave Johannes XXIII. brøt med mange av de etter hvert nokså meningsløse konvensjonene som preget Paven og hans nærmeste omgivelser. Derfor går det også mange historier om hans ukonvensjonelle opptreden.

Nesten to hundre jødiske delegerte fra «United Jewish Appeal» kom fra USA til Roma og ble mottatt i audiens hos Pave Johannes XXIII som med armene utstrakt mot forsamlingen ropte bibelordene: «Jeg er Josef, deres bror!» Dette skjedde 17. oktober 1960.

Paven forsvunnet

Da Pave Pius IX. i 1870 erklærte seg for «Vatikanets fange», skapte han for fremtiden den regel at Paven aldri skulle forlate Vatikanet. Selv etter at Lateran-avtalen*) var undertegnet i 1929, forlot Pius XI. og Pius XII. bare få ganger Vatikanstaten og da for å dra til Castel Gondolfo*).

Johannes XXIII. deklarererte slutt på fangens-kaps-perioden i Pave-historien.

En dag i løpet av sin første vinter i Vatikanet, skapte Johannes XXIII. fullstendig forvirring i Vatikanstaten, ja i hele Roma. Paven var forsvunnet! Ingen kunne finne ham. En vanlig prest kunne nok være borte et par timer uten å gi beskjed, men aldri Paven!

Det ble omsider oppdaget at Paven ganske enkelt hadde bedt sin sjåfør om å kjøre seg til en eldre prest som bodde midt i Roma. Men før dette ble kjent, hadde ansatte i Vatikanet og i det romerske politi stått i høyeste alarmberedskap i en og en halv time.

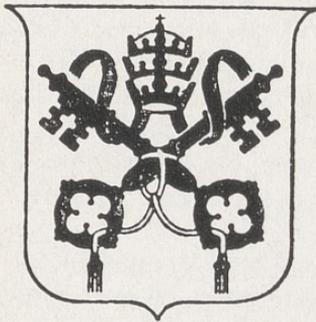
Etter et par tilfelle av lignende art, stasjonerte det romerske politi en motorsykel-eskorte ved Vatikan-porten. Men den hellige Far likte ikke denne ordningen særlig godt, og han sa til slutt rett ut at han likte best å kjøre uten eskorte. Men, føyde han resignert til, vi er alle underlagt regler og forskrifter og må derfor forsøke å gjøre det beste ut av forholdene.

Ved utgangen av året 1960 kunne politimesteren i Roma opplyse at på over ett år er Paven ikke unnslettet ubemerket eller ubevoktet. Men for sikkerhets skyld tilføyde politimesteren: håper vi da!

Mange barn og lav lønn

Forgjengerne til Pave Johannes XXIII. ville helst ikke bli forstyrret på sine spaserturer i Vatikanets have. De lot seg i høyden følge av en sekretær. Når Paven skulle spasere, måtte de ansatte trekke seg tilbake. Men Pave Johannes XXIII. likte å improvisere sine spaserturer, til stor forundring for de ansatte i pavestaten. Da Paven slik dukket uanmeldt opp der en gruppe gatefeiere var travelt opptatt, forsøkte arbeiderne å skjule seg bak feiekostene og bak murfremspring. Men Paven likte ikke denne gjemmeleken og ropte arbeiderne frem igjen. Han ga seg i prat med dem og spurte blant annet om deres familieforhold. Da Paven fikk høre at de fleste arbeidere hadde store barneflokker, kunne han selv fortelle at han var en av tolv søsken og at fem av dem ennå levde. Alle, unntatt en, var landarbeidere. Og den ene, det var selvsagt Paven selv. Paven spurte også inngående om arbeidernes lønnsforhold og reagerte hoderystende da han hørte at lønnen var 1000 Lire dagen eller 24 000 Lire i måneden. Kan en barnerik familie leve av det? Paven fikk medhold i at det måtte være vanskelig. Dette måtte forandres!

Paven vendte straks tilbake til sitt arbeidsrom for å ta fatt på disse dagsaktuelle problemene. Han kontaktet det Roma-firma som hadde tilbudet på renhold og istandsetting av Vatikanets gater, og fra denne dag innførte Vatikanet spesielt oppsyn med arbeidernes lønninger. De laveste lønnsklassene ble snart fordoblet, og ellers kom det til gradvise forbedringer som førte til at Vatikanet ble en ettertraktet arbeidsplass på grunn av lønningene. Paven innførte dessuten barnetrygd, og understreket betydningen av at pavekirken går foran som et godt eksempel også når det gjelder sosiale goder.

Vatikanstatens riksvåpen.

CASTEL GANDOLFO – sted ved Albanosjøen syd for Roma. Siden 1596 pavelig sommerresidens.

LATERANAVTALEN – overenskomst mellom Vatikanet og den italienske stat underskrevet i 1929 for å klarlegge Vatikanets stilling som uavhengig kirkestat. L. er en del av den it. grunnlov fra 1948.

STIG EGEDE-NISSEN

Stig Egede-Nissen har faktisk trådt sine barnesko på TT. Han kom til teatersjef Gleditsch like før krigen, rett fra teaterutdannelse i USA, og var dessuten ett år i Trondheim under teatersjef Georg Løkkeberg i 1945/46. Når vi nå kan ønske Stig Egede-Nissen velkommen tilbake i vårt ensemble er det altså 27 år siden han sist sto som skuespiller på TT's scene. Han husker med glede sin siste rolle ved TT, nemlig Delecluz i Nordahl Griegs NEDERLAGET.

Siden da har Stig Egede-Nissen medvirket i flere filmer og har spilt på de faste scener i Oslo, blant annet 20 år ved Det Nye og senere både ved Det Norske og Nationalteatret. Av roller i løpet av de siste sesonger nevner vi Den Tause i SPØKSONATEN og Faren i LEVE GARY. I tillegg til rollen som Paven i kveldens forestilling vil vi i KRISTENRØKT møte Stig Egede-Nissen i en sentral rolle som Pastor Jon Primus.

URDA ARNEBERG

Nyansatt på TT fra denne sesongen er Urda Arneberg, og vi benytter anledningen til å ønske henne velkommen.

Urda Arneberg debuterte som 19-åring og har siden da kontinuerlig gledet publikum både ved de faste teatre og på Riksteatret. Til TT kommer hun direkte fra Nationalteatret hvor hun fra de siste års repertoar med glede minnes bl.a. rollen som Inez i Sartres FOR LUKKEDE DØRER, en forestilling som teatret hadde på spilleplanen svært lenge.

I tillegg kan vi nevne at hun gjorde sitt «voksne» gjennombrudd i Tsjekvs KIRSEBÆRHAGEN. Hun har deltatt i elleve norske filmer, bl. a. fikk hun stor oppmerksomhet for sin rolle i filmen UT AV MØRKET. Fra TV-teatret husker vi henne fra BLEIKEPLASSEN. I kveldens forestilling spiller hun Sara Leibowitz, og senere i sesongen vil vi blant annet få se henne i en sentral rolle i KRISTENRØKT UNDER JØKULEN.

Joao Bethencourt

Biografiske data

Joao Bethencourt startet som humorist i pressen, skrev vittige artikler, litt inspirert av britiske humorister som Jerome K. Jerome og ungarske humorister som Vadnai Laszlo. Han har også vært medarbeider i flere aviser som kritiker, kronikør og kulturskribent i det hele tatt. Noen av hans beste humoristiske artikler er samlet i en bok med tittelen THE MOTHER WHO GOT INTO ORBIT.

J. B.'s første skuespill var en kort satire over amerikansk såpe-opera. Kuriøst nok presenterte Jacobina School Theater dette arbeidet på samme plakat som en en-akter av Jean Giraudoux: «L'APOLLON DE BELLAC». Et av J. B.s skuespill ble skrevet under innflytelse av dette, nemlig THE PROVES OF LOVE or LUCRECE REVISITED. Men det var OS COERENTES (THE COHERENT PEOPLE), en tragedie i fire akter som vant en viktig pris i Rio og ga J.B. et stipendium til Yale Drama School i USA der han studerte drama og teater og fikk sin Master's degree.

Rabbi Meyer, Pave Albert IV og Kardinal O'Hara. Leif Jacobsen (t.v.), Stig Egede-Nissen og Egil Lorck.

Tilbake i Brasil, begynte J. B. sin karriere som instruktør, skuespillforfatter, og lærer. Han har skrevet en-aktere som THE FORCE OF DESTINY BY VERDI, CHILDREN'S GAME, GANG BANG AT THE SECRETARY OF EDUCATION, og helaftens skuespill som HOW TO KILL A DANDY (spilt på Lincoln Repertory Theater, London), PURE PORNOGRAPHY, FRANK SINATRA 4815 (hans største suksess på en brasiliansk scene). THE DAY THEY KIDNAPPED THE POPE er foreløpig satt opp i ni land og ser ut til å bli hans største internasjonale suksess hittil.

Og her er Bethencourts hilsen til Trøndelag Teater:

João Bethencourt
Rio de Janeiro, G.B.
Brasil

Trøndelag Theater
Trondheim
Norway

Rio, June 26th, 1974

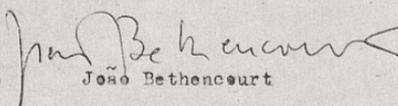
Gentlemen,

The Brazilian Foreign Office forwarded your request for reviews of plays of mine and a biographical data. You'll find them attached.

I am sorry that I don't have time to translate the reviews into English but I'm sure you'll find someone at the Brazilian Embassy to help you.

I wish you much success with the "Pope".

Yours sincerely,

João Bethencourt

Rua Aires Saldaña 130 ap.802

(Copacabana)

Rio de Janeiro GB Brasil

J.B. er en av de mest aktive iscenesettere på brasilianske teatre. Han har satt opp Moliere, Shaw, Thornton Wilder, dessuten sine egne stykker og lansert flere andre brasilianske forfattere. Han har også satt iscene i Lisboa og vært regi-assistent for George Devine ved The Royal Court Theater i London.

Noen av hans arbeider har vært filmet: EI JUSSTICERO, en novelle om vagabondliv i Rio, og HOW TO KILL A DANDY. J.B. har også skrevet dialogen for utallige filmer, inkludert Arne Sucksdorffs MY HOME IS IN COPACABANA. Av J.B.'s seneste arbeider kan nevnes THE INTERROGATORY, en en-akter med to roller som vant pris for årets beste skuespill i St. Paulo, og THE STOLEN CRIME som J.B. setter iscene nettopp nå. J.B. er gift, har to små barn, har agronomutdanning og bestyrte en tid familiens farm og han underviser nå i regi og skuespillkunst på ESCOLA SUPERIOR DE TEATRO, Rio de Janeiro.

(Overs: KBW)

*) SOAP-OPERA — Populære TV-serie som særlig sendes på formiddagstid, retter seg mot husmødre, hyppig avbrutt av reklame, f.eks. på vaskemidler.

Den dagen da Paven ble kidnappet!

Lystspill i to akter
av Joao Bethencourt

Oversatt av Sølve Kern

REGI : SØLVE KERN
SCENOGRAFI : ALISTAIR POWELL

Scenemester : Audun Solbu
Lysmester : Bjørn Høyem
Inspisient : Peter Berg
Frisør : Jenny Krogstad
Rekvisitør : Birgit Sæther
Sufflør : Anne Steen

Programredaksjon : Kari Bjerve Wold/Ola Moum
Ansvarlig utgiver : Kjell Stormoen
Plakat og programomslag : Kjell Stormoen
Fotos fra prøvene : Roar Øhlander

Teaterforlag : Carl Strakosch A/S og Olaf Nordgren
Originalens tittel : «O Dia Que Raptaram O Papa»

De som er med:

Sam Leibowitz, drosjesjåfør	:	Svein Wickstrøm
Sara Leibowitz, hans kone	:	Urda Arneberg
Miriam		Brita Rogde
Irving	deres barn	: Trond Lie
Albert IV, pave	:	Stig Egede-Nissen
Rabbi Meyer	:	Leif Jacobsen
Kardinal O'Hara	:	Egil Lorck
Sheriffen	:	John Yngvar Fearnley
Dagsrevy-reporteren	:	Magnus Nielsen
Generalens stemme	:	Arne Reitan

En pause

Skandinavisk premiere
Trøndelag Teater 30. august 1974

Gunnar Haugan: Hva er morsomt?

Gunnar Haugan, kjent fra radio og TV, har skrevet denne artikkel for vårt program.

Hva er morsomt, og hvorfor? To spørsmål som begge praktisk talt er evige, og alle forsøk på å besvare dem utmerker seg ved å være forstemmende umorsomme. Så hvorfor prøve?

Sett at selve det element som utløser latteren, lot seg fange i hånden og holde mot lyset? Eller til og med defineres i en formel? Tja! I så fall ville ikke lenger revyforfattere kastes mellom fortvilelse og fryd på generalprøven, alltid uvisse på publikums dom før den var falt. Til gjengjeld ville de kanskje ta i bruk datamaskiner i sitt forfatter-skap. For en liflig tanke, for eksempel for de NRK-folk som er statsansatt for å underholde folk.

Men dessverre, eller gudskjelov: Man kunne med like stort hell overlate til EDB-ekspertene å skape kunst. Som om det finnes grunnlag for å sammenlikne skoggerlatteren med den dypgripende kunstoplevelse, vil noen si. Øyeblikket da man skakes i sitt indre, grensemerkene flyttes mellom mørke og lys i ens sjel og man blir annerledes, om ikke bedre - - -.

Ja og nei. Arthur Koestler har mer grundig enn andre undret seg over det leende menneske, **homo ridens**. Han finner at den vellykkede humor langt på vei frembringer en prosess som likner den man gjennomgår i møtet med kunst. Fryden over poenget ved en vits, dels en intellektuell tilfredsstillelse og dels en behagelig selvbeundring fordi man skjønnte vitsen, tilsvarende på sett og vis den dype utløsning av spenninger i ens indre når man kommer til veis ende i et godt teaterstykke, katarsis.

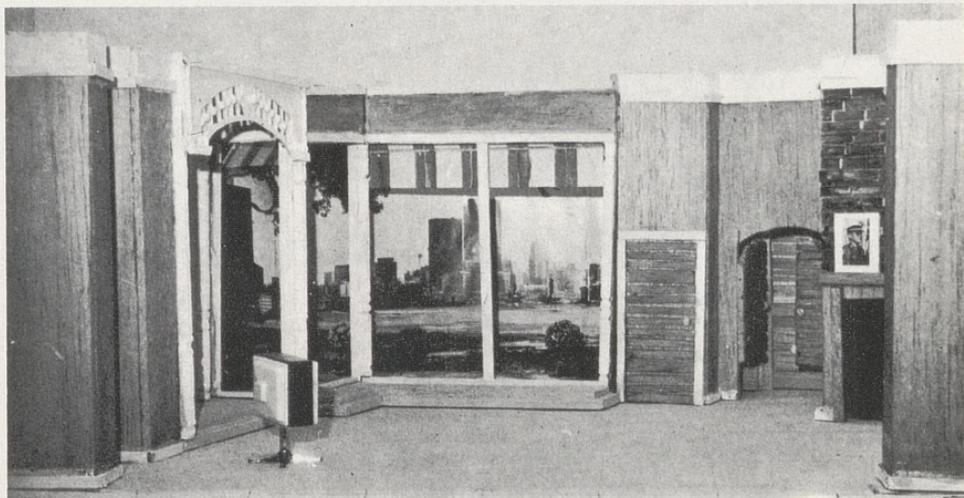
To eksempler av Alistair Powell's kostymeskisser til PAVEN.

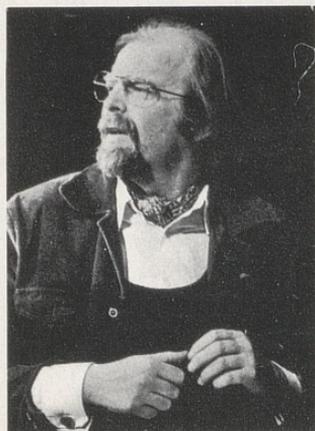

Alistair Powell

Scenograf.

Alistair Powells scenemodell til Paven.

Jørgen Kemp

Instruktør.

Den folkekjære Pave Albert IV i hjertelig avskjed med Sara Leibowitz.

Selve arbeidet med å unnfange og utvikle den originale, humoristiske idé er også i høyeste grad et stykke kreativ prosess, vær sikker. Men den samme idé har sine egne lover, som adskiller den fra den kunstneriske. En behendig bordtaler forteller en vits. Denne er en beretning i retning av den videre gang i handlingen, men se så: Det endelige poeng han smeller til med, er en formidabel overraskelse som forlanger en tankens saltomortale, og gir en løsning som i et glimt bringer fram et helt annet sett assosiasjoner og skaper en følelsesmessig overladning. Mens tanken nemlig øyeblikkelig må svitsje over til et annet mønster med en annen handlingslogikk, er en rekke følelser ute av stand til å gjøre samme sprang, og man kan bare kvitte seg med dem gjennom den minste motstands vei, latteren.

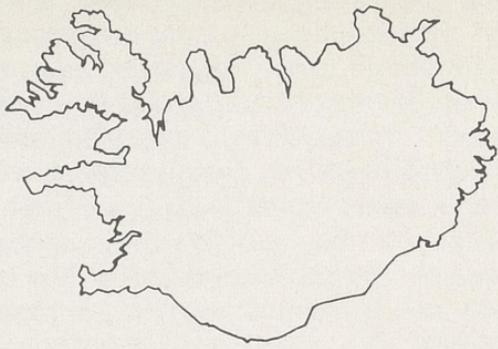
Så vet De hvorfor tykke mennesker, gjerne tunge av ordener og egen betydelighet ryster, kaver med hendene, blåfarges og endelig eksploderer så ertene spretter. Eller sa ovenstående forklaring noe som helst? Vi som gjennom en tid har hatt til jobb å stelle med den slags, kjenner egentlig bare ett kriterium på morsomt stoff: At vi selv synes det er morsomt. At folks latter også er et utløp for skadefryd, aggresjon og andre mørke tendenser, tar vi med på kjøpet. Det komiske formregister spenner ellers fra den rått sjokkerende grovhet via practical jokes, klovnekunster og satirens florettstikk like til den diskret lattermilde humor som nesten umerkelig kan perle i en høyverdig litterær handling.

La meg tilstå at jeg fremfor alt er svak for moroa på scenen, den være seg i et revy- eller annet teater. Forferdelig er den konstruerte, anmassende komedie, blek av idé-nød, hvor til gjengjeld forfatteren dynger på med påfunn ut fra samme hensikt som fikk presten til å skrive i marginen av sitt prekenmanuskript: Svakt argument, skrik høyt!

Men når det så lykkes, når man slipper motforestillinger og programhefter, når skuespillere slår ut i komikkens blussende blomst, og replikker like ubønnhørlige som piskeslag får publikum like frem til å ynke seg - - - hvilken fryd! Glem så at latteren er en refleks, frembrakt ved at i alt 15 ansiktsmuskler deltar i en koordinert sammentrekning, fulgt av endringer i åndedrettet - - -. Tenk heller på at det leende menneske er det lekende menneske. La oss leke!

G. H.

HOVEDSCENEN: Neste premiere

Som mange kanskje allerede har lagt merke til, henter TT stoff og medarbeidere til neste forestilling fra Island, det litt perifere land i vårt nordiske broderskap. Men merk Dem, om landet er perifert geografisk, står det sannelig sentralt nok kulturelt. Stykket, som har premiere i oktober, er forfattet av Nobelprisvinneren Halldor Kiljan Laxness og har i Ivar Eskelands bokmål-oversettelse fått tittelen KRISTENRØKT UNDER JØKULEN. Sveinn Einarsson, sjef ved Islands nasjonalteater, setter forestillingen i scene. Han har forøvrig også stått bak dramatiseringen av dette stykket sammen med forfatteren selv. Ansvarlig for dekorasjon/kostymer blir en tredje islending, Bjørn Björnsson, sjefscenograf ved islandsk TV. Det faglige skulle altså være i svært gode hender, og vi ved TT ønsker dem alle hjertelig velkommen. Denne forestillingen blir bare en av flere Norges-premierer på TT's scener denne sesongen, og vi er stolt over å være først ute med dette stykket av Laxness. Dessuten hadde vi andre motiver for å ta en islandsk dramatiker inn i vårt repertoar. For det første ville vi gjerne krydre repertoaret med en del nordiske forfattere, så og si få en nordisk-påvirket sesong. Dessuten fant vi en ypperlig anledning til her i Trondheim å markere Islands 1100-årsjubileum nettopp ved å spille Laxness. Han er, ved siden av å være en fremstående kulturekspont for Island, en levende europeer, som aldri unnlater å se sitt land i en større geografisk og kulturell sammenheng. Denne årpåken-

het preger alle hans bøker, og vi vil også møte dette tema i KRISTENRØKT. At han samtidig er en særpreget humorist som vet å prege sine verker med en like særpreget islandsk humor, er noe vi håper flest mulig trøndere vil få oppleve ved selvsyn i løpet av den tiden forestillingen spilles på TT. Den selvsamme humor gjenspeiles i de linjer vi her gjengir fra et brev fra Laxness til TT: «... jeg beundrer trøndernes initiativ med at spille en komedie af mig, en dramatiker, som det er en æressag for alle teatre i Norden at holde for tabu, og som uværgelig bliver som en sådan taget afstand fra i meget bestemte vendinger i skandinaviske teaterkritikk.»

Vi velger altså å la det motsatte bli en æressak her i Trondheim!

TEATERLOFTET : Premiere 25. oktober

Vi trår til igjen på «Lof tet» i høst og håper sesongen 74/75 kan bli litt fyldigere enn Teatrets innskrenkninger tillot siste sesong.

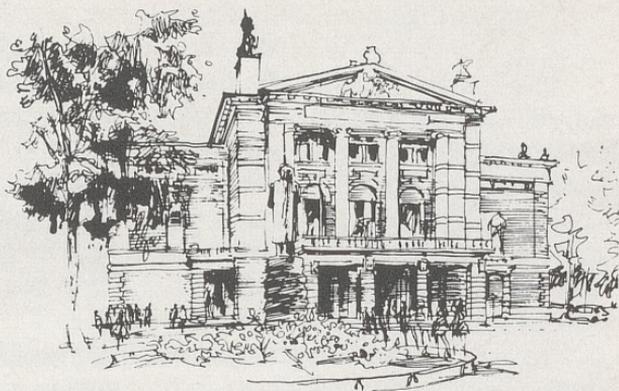
Vår første premiere blir nesten av teaterhistorisk verdi i og med at vi finner fram en riktig gammel folkekomedie for å glede gamle og nye publikummere på Teaterloftet. Oscar Wennersten er forfatteren og tittelen: BRØDRENE ØSTERMANN'S HUSKORS. De syntes det var noe kjent? Det er i så fall ikke rart. ØSTERMANN har gledet publikummere over hele Norges land etter at det i sin tid fant veien over Kjøl en.

Det er et faktum at folkekomedien, eller fjelebodsteater som den ofte ble kalt, har fått en ny oppsving, etter at Norge/Bergen mistet sitt eneste teater dedikert til denne formen, nemlig Komedia-teatret. Senere ble det litt stille rundt denne teaterformen, i alle fall på de profesjonelle teatre. Fjelebodsteater har alltid ligget som en gledes-sekk å øse av for amatørteatrene, og kanskje har noen av våre publikummere selv hatt fremtredende roller nettopp i ØSTERMANN. For noen år siden fikk vi møte folkekomedien i vårt nye medium TV, da Gideon Wahlbergs SØDERKÅKAR moret seere over hele Skandinavia. Teatrene har fulgt etter og bl. a. har nylig SKJÆRGÅRDSFLIRT blitt spilt på Oslo Nye.

Den nordiske folkekomedie har som de fleste enklere teaterformer sitt utspring i den gamle italienske Commedia del'Arte formen, både hva stilisering av typer og enkelthet i intrige angår. Etterhvert som den utviklet seg her i Norden, fikk nok dramatikere større ambisjoner til både form og innhold, men aldri forlot man det enkle prinsipp at her var det om å gjøre å spille på en enkel, nesten banal komisk form der publikum til enhver tid skulle kjenne seg igjen i intrigens enkle mønster. Titler som KJÆRLIGHET OG GRISEOPPDRETT og OLA LIA forteller mye om innholdet, men vi skal heller ikke glemme at f.eks. Oscar Braaten skrev folkekomedier med en litt alvorligere grobunn, bl. a. UNGEN og DEN STORE BARNEDÅPEN.

BRØDRENE ØSTERMANN'S HUSKORS blir på Teaterloftet fremført av et overveiende ungt ensemble anført av Svein Wickstrøm, Leif Jacobsen og Trond Lie som brødrene, og Gørli Mathisen som Huskorset. Scenografi ved Kjell Stormoen, og Ola Moun står for instruksjonen.

... og så gratulerer
vi
NATIONALTHEATRET
med 75 års jubileet!

hilsen fra

Trøndelag teater

Forskellen på kunst og hånd-
værk er, at man må være sagkyn-
dig for at bedømme håndværket.

Andre teatres repertoar

NATIONAL THEATRET

KARK

av Peder W. Cappelen. Regi: Eva Sköld.

THE SUNSHINE BOYS

av Neil Simon. Regi: Sverre Udnæs.

SLOTT OVER SLOTT

av Eugene O'Neill. Regi: Arild Brinchmann.

ET DUKKEHJEM

av H. Ibsen. Regi: Edith Roger.

Amfiscenen:

TO AKTER FOR FEM KVINNER

av Bjørg Vik. Regi: Kirsten Sørlie.

GJENGANGERE

av H. Ibsen. Regi: Pål Løkqøberg.

UNNTAGELSEN OG REGELEN

av B. Brecht. Regi: Kyrre Haugen-Bakke.

Turne for Riksteatret:

HVEM ER REDD FOR VIRGINIA WOOLF?

av Edvard Albee. Regi: Magne Bleness.

Det Norske Teatret

Hovudscenen:

MAKEN

av A. Tsjekov. Regi: Tormod Skagestad.

EQUUS

av Peter Shaffer. Regi: Bjørn Endreson.

Barneteater:

OLE BRUMM

av A. A. Milne. Regi: Rolf Daleng.

Scene 2:

JUNGELENS HERRE

av Tor Åge Bringsværd. Urpremiere.

Regi: Svein Erik Brodal.

VAKTMESTER'N

av Harold Pinter. Regi: Jon Heggedal.

OSLO
NYE

Ungdomsteatret:

JUBILEUMSREVVYEN 7 1/2

av flere bidragsytere. Regi: Toralv Maurstad.

DON JUAN

av Moliere. Regi: Terje Mærli.

ARTURO UI
av B. Brecht. Regi: Wolfgang Pintzka.

OG VEGENE FALLER SÅ VIDE
av Gerh. Garatun-Tjeldstø
Regi: Anne Gullestad. (Skoleforestilling)

HAVET
av Edward Bond. Regi: Knut Thomassen.

Lille Scene: BILLEMANN, BABY, BLOMSTEN OG BRUDEN
(svensk gruppearbeid). Regi: Marianne Rolf.

Hogaland Teater

(P.g.a. ombygningsarbeid, premiere
først medio september)

DET SMEDLE PÅ SKANSEN
av Ajax. Regi: Bjarne Andersen.

FOLK OG RØVERE I KARDEMOMMEBY
av Torbjørn Egner. Regi: Torbjørn Egner.

DET STIG AV HAV
av Tormod Skagestad. Regi: Tormod Skagestad.

DET GODE MENNESKE FRA SEZUAN
av B. Brecht. Regi: Svein Erik Brodal.

DEN SPANSKE FLUE
av A. Bach. Regi: Jon-Lennart Mjøen.

KONG HERODES DEN STORE
av Connor Cruise O'Brian. Regi: Elisabeth Bang.

«Teatret Vårt»

Oppsøkende: KONGSEMNERNE
av H. Ibsen. Regi: Kjetil Bang-Hansen.

CATILINAS DRØM
Et gruppearbeid om H. Ibsens kvinneskikkelser.
Regi: Rønnaug Alten.

INFORMASJON

PAVEN ettertraktet

Trøndelag Teater først
av alle i Skandinavia.

Etter premieren i Zürich i november 1973 har "Den dagen Paven ble kidnappet" fortsatt sin seiersgang til en rekke andre scener. Denne komedien har alt hatt premiere i Berlin, Bern, Dusseldorf, Frankfurt, Heilbronn, Kassel, Mannheim, og den står på spilleplanen for teatre i Aachen, Bamberg, Bonn, Köln, München, Saarbrücken, Wien, Amsterdam, Antwerpen, Brussel og en rekke andre byer på kontinentet. I Skandinavia er Trøndelag Teater og Det Ny Scala i København først med "Den dagen Paven ble kidnappet". Og det er Trondheim som kan notere skandinavisk premiere.

Fra provene på "Den dagen Paven ble kidnappet". Fra venstre Svein Wickstrøm som Samuel Leibowitz, Egil Lorck som Kardinal O'Hara, Stig Egede-Nissen som Pave Albert IV og Urda Arneberg som Sara Leibowitz.

TRE NORGES-PREMIERER PÅ TEATRET

Trøndelag Teater åpner sesongen 1974/75 med Norgespremiere på lystspillet "Den dagen Paven ble kidnappet" av den brasilianske forfatteren Joao Bethencourt. "Paven" hadde urpremiere i Rio de Janeiro i begynnelsen av 1972 og sto på spilleplanen der i over ett år.

For tiden spilles "Den dagen Paven ble kidnappet" på en rekke tyske teatre. Etter den tysk-språklige premieren i Zürich skrev en begeistret anmelder bl.a.: "Premiere-publikum takket overstrømmende for en kveld uten et kjedelig øyeblikk, fortreffelig underholdning som åpenbart tilfredsstilte et dypt behov hos tilskuerne: for en gangs skyld å kunne le hjertelig uten å være forpliktet til vektig tankearbeide..."

Forfatteren Joao Bethencourt har viet dette lystspillet til Pave Johannes XXIII, paven som mer enn noen annen vant verdensry for sine forsøk på å sprengte konvensjonelle skranker. "Den dagen Paven ble kidnappet" er en utopi om Pave Albert IV som blir kidnappet av drosjesjåføren Samuel Leibowitz under et offisielt besøk i New York. Paven spilles av Stig Egede-Nissen, sjåføren og hans kone av Svein Wickstrøm og Urda Arneberg. Ellers medvirker Trond Lie, Brita Rogde, Leif Jacobsen og Egil Lorck.

"Den dagen Paven ble kidnappet" er en historie med fremfor alt stor grad av situasjonskomikk. Premieren finner sted i månedsskiftet august/september. Regien er ved Solve Kern og scenografien ved Alistair Powell.

Hostens andre premiere på hovedscenen er "Kristenrøkt under jøkulen" av Halldor Kiljan Laxness som med dette for første gang blir presentert

Medalje for "FYSIKERNE" til Alistair Powell

forts. s. 3

På den store scenografi-utstillingen under årets internasjonale kongress om teater-teknikk i Aalborg i mai i år, ble Alistair Powell tildelt bronsemedalje for scenografien til "Fysikerne".

Denne forestillingen hadde som kjent premiere i Trondheim i mars i år. Scenemodellen ble innkjøpt til Aalborg Kunstmuseum.

Alistair Powell er Trøndelag Teaters faste scenograf.

Trøndelag Teater har fått en tilvekst på trykksaksiden som vi håper vil bli til nytte og glede for mange av våre besøkende. INFORMASJON er en periodisk teateravis, der vi håper å kunne bringe så mye nytt stoff som mulig om aktivitetene på og utenfor scenens grå bredder i vårt ærverdige teaterhus i Prinsensgate. Dessuten vil vi søke å holde teaterpublikum informert om teaterliv hjemme og ute og dermed sette TT's reporter i en større sammenheng. Hvis De ennå ikke har lest et eksemplar er INFORMASJON å finne ved teatrets informasjonskontor, ved billettluken.

alle tiders... til alle tider

